

Европейска
комисия

РАЗТЕЖ С ДЪРЖАВНИЯ СЕКТОР

Брошура за новосъздадените
предприятия

Въвеждайте **иновации различно**.
Въвеждайте **иновации по-добре**.
Въвеждайте иновации **с държавния сектор**.

Люксембург: Служба за публикации на
Европейския съюз, 2023
© Европейски съюз, 2023
Icons © Adobe stock

PDF ISBN 978-92-76-62069-3
DOI : 10.2873/34079
CATALOGUE NUMBER : ET-03-23-030-BG-N

Обществените поръчки са нещо повече от просто закупуване — те са **ИНВЕСТИЦИЯ**

Правилата за обществените поръчки вече не се отнасят само за това „как да се купува“; с тях се обръща внимание и на това „какво да се купува“. Все повече се признава, че правилното използване на парите на данъкоплатците е нещо повече от посрещане на основните потребности на държавните органи. Обществеността с основание иска да знае не само дали дадено решение, за което са предоставени обществени средства, формално съответства на правилата, но и дали осигурява най-голяма добавена стойност от гледна точка на качеството, разходната ефективност, екологичното и социалното въздействие, и възможностите за доставчиците.

Обществените поръчки като инструмент за новосъздадените предприятия, новосъздадените предприятия като инструмент за **един по-добър свят**

Държавните инвестиции и иновациите са от основно значение за справянето с предизвикателствата, свързани с възстановяването след пандемията, екологичния и цифровия преход, и създаването на по-устойчива икономика в ЕС. Като определящи стандартите в областта на иновациите, новосъздадените предприятия — и особено най-предприемчивите и креативни сред тях — могат да внесат значителни иновации в държавния сектор.

Направляване на пазара на обществените поръчки

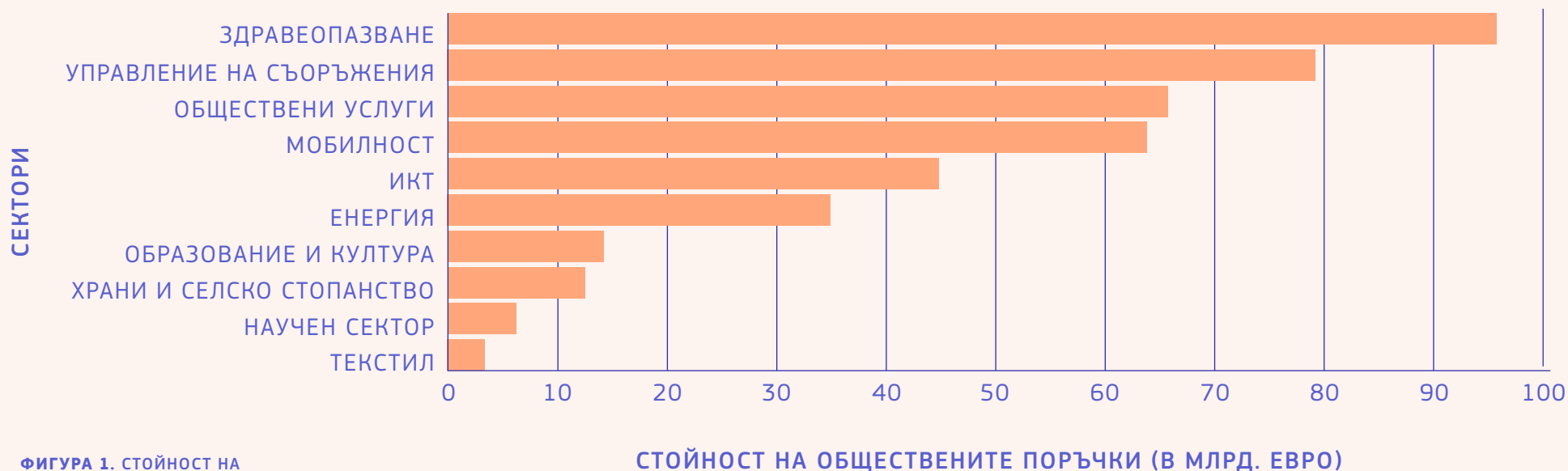
Океан от възможности

Правилата на ЕС в областта на обществените поръчки позволиха на купувачите от държавния сектор да разработват процедури, подходящи не само за големи дружества, но и за по-малки иновативни доставчици и новосъздадени предприятия. Обществените поръчки в ЕС представляват над 14 % от brutния вътрешен продукт

(БВП) и са огромен пазар за иновативни продукти и услуги, но потенциалът им не се използва достатъчно. Европейската комисия има за цел да подобри практиките за възлагане на обществени поръчки, както и да насърчи търсенето на иновативни стоки, услуги и строителни работи в Европа, както и да насърчи внедряването на иновациите в ЕС. Това ще даде възможност за интегриране на общественото търсене в иновационната екосистема и ще насърчи устойчивото икономическо възстановяване.

СТОЙНОСТ НА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ

по сектори с най-висока концентрация на новосъздадени предприятия

ФИГУРА 1. СТОЙНОСТ НА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ ПО СЕКТОРИ С НАЙ-ВИСОКА КОНЦЕНТРАЦИЯ НА НОВОСЪЗДАДЕНИ ПРЕДПРИЯТИЯ В ЕС ПРЕЗ 2020 Г.

Нова европейска програма за иновации

Комисията ще подкрепи създаването на консултантска служба за специалисти в областта на обществените поръчки за иновации. Тази служба ще действа като посредник между държавните купувачи и иновативните доставчици. Комисията също така ще подкрепи създаването на живи лаборатории и инкубатори, например за свързване на новатори и публични администратори, и за подкрепа на иновативни решения за обществени потребности.

ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ ~~НЕ~~ СА ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА НОВОСЪЗДАДЕНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ

1

Държавните купувачи могат да бъдат ранни потребители. Това е от значение за новосъздадените предприятия: то осигурява начин за разрастване на дейността.

2

Публичният сектор търси иновации и иска обществените услуги да не изостават от бъдещото развитие на цифровите технологии.

3

Обществените поръчки изискват конкуренция. Те осигуряват справедливи условия.

4

Държавните купувачи винаги плащат и са задължени да направят това в срок от 30 дни от получаването на фактурата или услугата¹.

5

Обществените поръчки са прозрачни, тъй като цялата информация е обществена.

6

Процесът за възлагане на обществени поръчки се извършва онлайн (електронно подаване на оферти/ документи, достъпни онлайн) и изисква по-малко усилия, отколкото бихте очаквали.

7

Съществуват нови процедури за възлагане на обществени поръчки (напр. партньорства за иновации), подходящи за потребностите на иновативни дружества, каквито са новосъздадените предприятия.

8

Някои покани за възлагане на обществени поръчки може да изглеждат твърде големи за едно новосъздадено предприятие. Опции обаче има. Например може да представите оферта само за една партида. Може също да се включите в консорциум, или да бъдете подизпълнител.

9

Държавните купувачи невинаги избират най-ниската цена. държавните купувачи може да възложат поръчката въз основа на критерии за качество.

¹ В някои ограничени случаи за плащанията може да са необходими до 60 дни.

ПАРТНЬОРСТВО ЗА ИНОВАЦИИ: ПРОЦЕДУРА, ИЗГОТВЕНА ЗА НОВОСЪЗДАДЕНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ

Какво представлява „партньорството за иновации“?

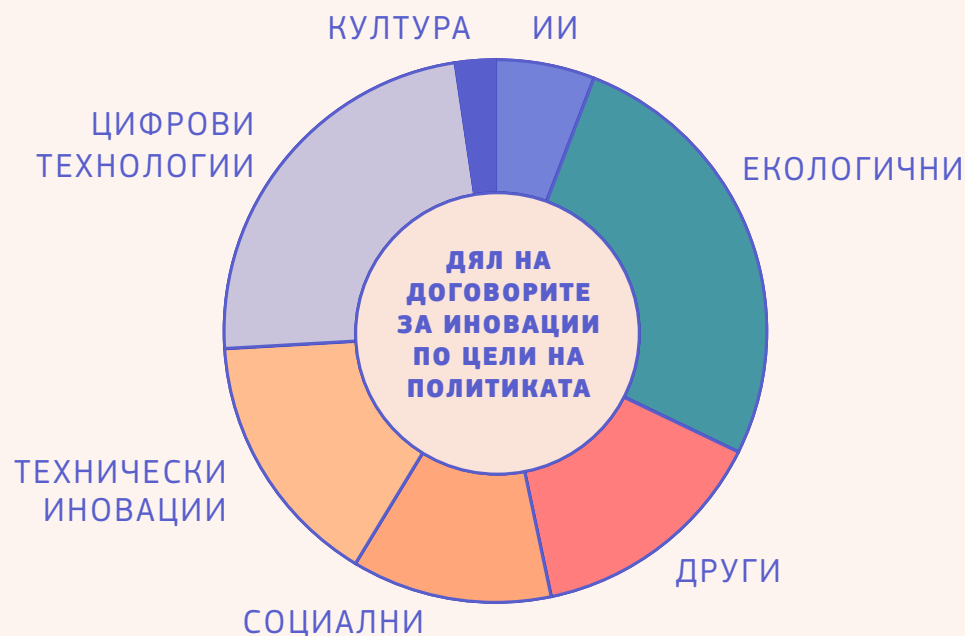
Партньорството за иновации е процедура, която съчетава научни изследвания, иновации и обществени поръчки. Процесът се разделя на етапи. Етапът на възлагане на обществена поръчка се провежда в самото начало на процедурата, когато най-подходящият партньор или партньори се избират въз основа на техния капацитет за изпълнение на поръчката и техните оферти. На следващия етап партньорът(ите) разработва(т) новото решение в сътрудничество с купувача. Този етап може да бъде разделен на няколко подетапа, по време на които броят на партньорите може постепенно да бъде намален в зависимост от това дали те постигат предварително определените цели. На последния търговски етап партньорът(ите) създава(т) иновативното решение, което ще бъде закупено от купувача.

Възлагане на обществени поръчки за **иновации**, възлагане на обществени поръчки за **бъдещето**

Иновациите обхващат всички сектори. Настоящите обществени предизвикателства и преходи често изискват решения, които обхващат различни дисциплини

и са в състояние да свържат различни сектори. Много често новосъздадените предприятия имат възможност да направят тези връзки.

Секторите, в които има много новосъздадени предприятия, участващи в процедури за партньорство за иновации, обикновено са секторите с висок дял на новосъздадените предприятия като цяло. Като закупува от тях, държавният купувач инвестира в тях и в бъдещето подобно на рисков капиталист, но с разликата, че няма акционер, който да настоява за краткосрочна финансова печалба. Възвръщаемостта на инвестициите за държавните купувачи е общественото въздействие, което доставените иновации от новосъздадените предприятия често може да окажат.

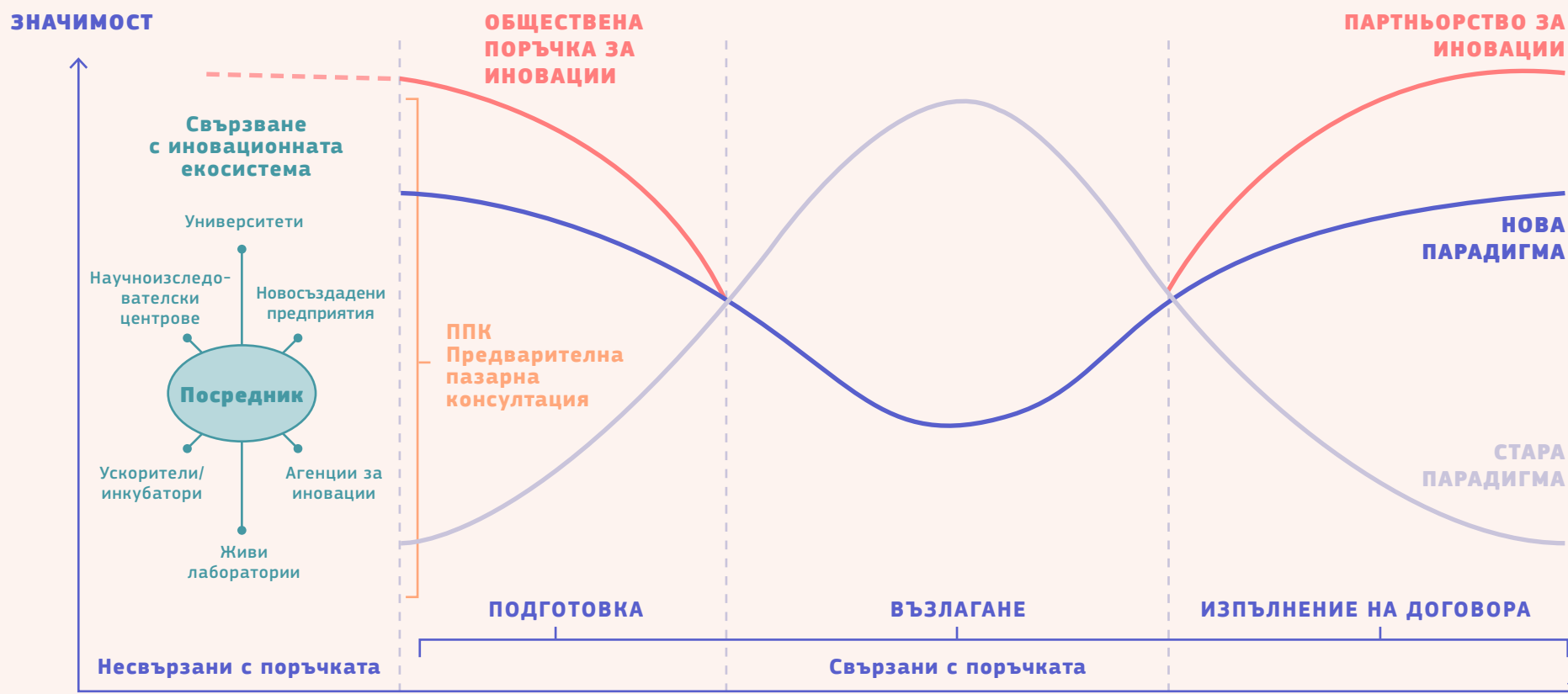

ФИГУРА 2. ДЯЛ НА ВЪЗЛОЖЕНИТЕ НА МСП ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ ЗА ИНОВАЦИИ ПО ЦЕЛИ НА ПОЛИТИКАТА В ЕС В ПЕРИОДА 2016— 2021 Г.

СВЪРЗВАНЕ НА държавните КУПУВАЧИ С ИНОВАЦИОННИТЕ ЕКОСИСТЕМИ

Европейската комисия даде начало на някои инициативи, специално предназначени да свържат света на обществените поръчки с иновационните екосистеми. На фигурата по-долу е показана нова парадигма, която трябва да се следва при обществените поръчки, и която отчита разширената иновационна екосистема.

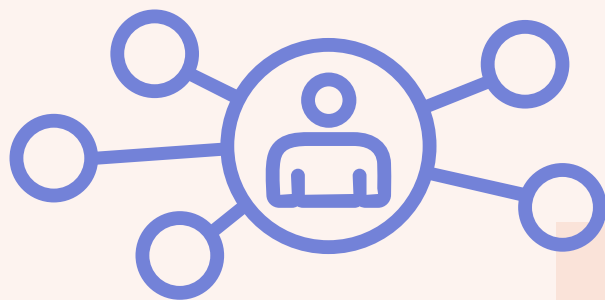
Съгласно тази нова парадигма е особено важно купувачът да се съсредоточи върху подготовката на поканата и изпълнението на договора. Изготвена в тясна връзка с иновационните екосистеми, които включват малки и средни предприятия (МСП), и новосъздадените предприятия, агенциите за иновации, живите лаборатории, университетите, научноизследователските центрове, и др.

ФИГУРА 3. ЕТАПИ НА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ ЗА ИНОВАЦИИ И РОЛЯ НА ПОСРЕДНИЦИТЕ В ОБЛАСТТА НА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ ЗА ИНОВАЦИИ.

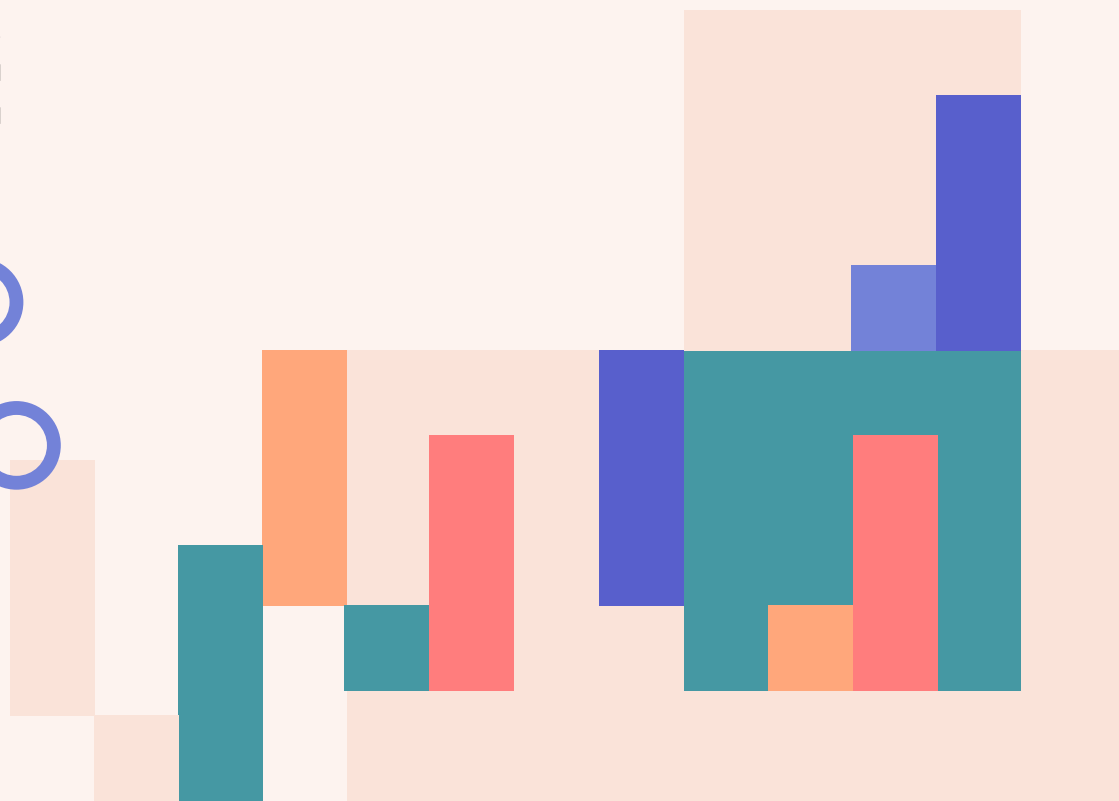
Устойчиви центрове

Както е посочено в [новата европейска програма за иновации](#), Европейската комисия ще подкрепи създаването на живи лаборатории и инкубатори, например за свързване на новатори и публични администратори и за подкрепа на иновативни решения в области от обществена потребност. Европейската комисия отправя покана за представяне на проекти за създаване на лаборатории (живи лаборатории и инкубатори), в които предизвикателствата и потребностите на държавните органи може да бъдат посрещнати и задоволени с иновативни решения от новосъздадени предприятия и предприемачи. Целта е да се изгради силна връзка между новаторите и публичната администрация в области като мобилност, екологичен и цифров преход, здравеопазване, образование, и др. Тя също ще спомогне за разработването на практики за закупуване, благоприятстващи създаването на нови пазари за иновативни предприятия.

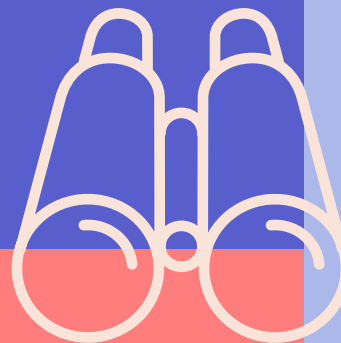

Какво представлява Innobroker?

[Проектът „Посредници в обществени поръчки за иновации“](#) работи за улесняване на възлагането на обществени поръчки за новаторски стоки и услуги чрез укрепване на връзките между държавните купувачи и иновативните дружества. Държавните купувачи са подпомогнати при определянето на своите потребности от междинни органи или страни („посредници“). Когато потребностите са определени, купувачите влизат в контакт с МСП и новосъздадени предприятия, които могат да разработят иновативни решения, отговарящи на техните изисквания.

ПРЕДИ ДА КАНДИДАТСТВАТЕ, ПОСТАВЕТЕ ОСНОВИТЕ

Създайте нови контакти и партньорства с други (по-големи и/или по-опитни доставчици) за да участвате в обществена поръчка в консорциум.

Запознайте се с инструментите за електронни обществени поръчки.

Установете възможностите, консултирайки се с платформите за възлагане на обществени поръчки.²

Инвестирайте в обществени поръчки, като минете обучение в областта на обществените поръчки или като възложите отговорността за обществените поръчки на конкретно лице в предприятието.

Направете оценка на необходимото време и шансовете си да спечелите, преди да подготвите оферта.

Можете да опитате да участвате в **пазарни консултации, хакатони** и други събития, като начин да се запознаете по-добре с държавните купувачи и с други доставчици на иновации.

Ако имате съмнения, **задайте въпроси** на държавния купувач, за да изясните неясните аспекти на поканата.

² В електронния ежедневник за поръчките (TED) ще намерите покани за обществени поръчки и резултатите от тях. Цифровата платформа за държавните купувачи предоставя информация за събития, курсове за обучение и други свързани с обществените поръчки инициативи, финансирани от ЕС.

Речник: термини за обществените поръчки

КРИТЕРИИ ЗА ВЪЗЛАГАНЕ

Критериите за възлагане са критериите, използвани от държавните купувачи за възлагане на поръчката. Икономически най-изгодната оферта е единственият критерий за възлагане, посочен в директивите за обществените поръчки. Той покрива цената на доставките, услугите или строителните работи, разходите за тях през целия жизнен цикъл и тяхното качество. Критериите за качество може да включват качествени, екологични, социални или иновативни аспекти.³

ВЪЗЛАГАЩ ОРГАН

Възлагащият орган е публичният купувач — държавен орган или агенция на национално или поднационално равнище, или всеки друг публичноправен субект, който желае да закупи продукти, услуги или строителни работи от частния сектор чрез обществени поръчки.

КЛАУЗИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДОГОВОРА

Клаузите за изпълнение на договора гарантират, че услугите, строителните работи или стоките се доставят в съответствие с договора. Те са необходими, за да се търси отговорност от изпълнителите и подизпълнителите за всяко неизпълнение на задълженията.⁴

КРИТЕРИИ ЗА ИЗКЛЮЧВАНЕ

От купувачите се изисква по закон да изключат оференти, които са били осъдени за различни престъпления с окончателно съдебно решение. Осъждането може да бъде за корупция, изпиране на пари или финансиране на тероризма, 3 Европейска комисия (2021 г.), „Насоки относно обществените поръчки за, тероризъм, неплащане на данъци или социалноосигурителни вноски, измама и др.

³ Европейска комисия (2021 г.), „Насоки относно обществените поръчки за.

⁴ Предвиждане на социални критерии при възлагане на обществени поръчки“.

ПАРТНЬОРСТВО ЗА ИНОВАЦИИ

Вж. основния текст.

ПАЗАРНА КОНСУЛТАЦИЯ

Пазарната консултация позволява на държавните купувачи да проверят актуалното състояние преди започването на процедура за възлагане на обществена поръчка, да общуват с потенциални доставчици, и да събират информация за ценовата структура и пазарните възможности.⁵

ОТКРИТА ПРОЦЕДУРА

Открита процедура означава, че всяка организация или физическо лице може да отговори на обявлението за обществена поръчка, да изтегли документацията за обществената поръчка и да подаде оферта. Всички оферти трябва да бъдат оценени в съответствие с изискванията и критериите, посочени в документацията за обществената поръчка. Възможни са и други процедури, като например тези, които позволяват договаряне, при определени условия, между купувача и доставчика.⁶

КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР

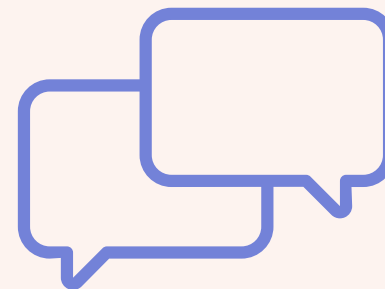
Критериите за подбор са минималните изисквания, на които оферентите трябва да отговорят, за да продължат в процеса на възлагане на обществени поръчки. Оферентите, които не могат да докажат, че отговорят на критериите за подбор, трябва да бъдат изключени от конкурса.

ТЕХНИЧЕСКИ СПЕЦИФИКАЦИИ

В техническите спецификации се определят потребностите и изискванията на клиента (държавния купувач). С тях потенциалните доставчици се информират за изискванията по отношение на доставката. И накрая, с тях се определя стандартът за качество, спрямо който се извършват оценката на офертите, инспекциите, изпитванията и проверките на качеството.

⁵ Пак там, стр. 37.

⁶ Пак там, стр. 53.

ИМАТЕ НУЖДА ОТ ПОМОЩ?

Консултантите от мрежата „**Enterprise Europe Network**“ (EEN) — най-голямата в света мрежа за подкрепа на МСП и новосъздадените предприятия — са на разположение във Вашия регион, за да предлагат безплатни, съобразени с конкретните потребности съвети как да се разраснете, да се възползвате от възможностите за възлагане на обществени поръчки и да разширите дейността си на единния пазар на ЕС и извън него.

Открийте консултант на EEN

Координати за връзка

Имате ли въпроси? За контакти: GROW-INNOVATIONPROCUREMENT@ec.europa.eu

Искате ли да получавате последните новини?

Абонирайте се за нашия бюлетин — Вестник за обществени поръчки .